

Opis

Autor napisał swoją rozprawę w oparciu o szeroką, bardzo rzetelną bazę źródłową i literaturę tematu. Wykorzystał dokumenty z polskich i niemieckich archiwów związanych tematycznie z Pomorzem Zachodnim (m.in. Berlina, Greifswaldu i Szczecina). Uważam, że materiały archiwalne wykorzystane w pracy są reprezentatywne, wiele spośród nich zostało wykorzystanych do badań naukowych po raz pierwszy. Podobnie pozytywnie oceniam wykorzystanie polskich i niemieckich źródeł drukowanych, które stanowią ważne i interesujące uzupełnienie źródeł archiwalnych. Tomasz Ślepowroński wszechstronnie i obficie wykorzystał do napisania swojej pracy różnorakie polskie i niemieckie opracowania. Zaimponował mi znajomością literatury przedmiotu, sposobem wykorzystania kolejnych książek i artykułów oraz ich interpretacją. Zapewne należy dziś do grona najlepszych znawców historiografii XX wieku dotyczącej Pomorza Zachodniego i to zarówno w Polsce jak i w Niemczech. Uważam, że wszechstronne wykorzystanie przez Autora reprezentatywnych polskich i niemieckich opracowań stanowi mocną stroną pracy i jest jego poważnym osiągnięciem.

(z recenzji prof. zw. dr hab. Czesława Osękowski)

Spis treści

Wykaz skrótów /9

Wstęp /13

Rozdział I. Miejsce zachodniopomorskiej historiografii w badaniach naukowych Niemców i Polaków przed 1945 r. /34

1.1. Landesgeschichte na Pomorzu Przednim przed 1945 r. /34

1.2. Miejsce Pomorza Zachodniego w polskim pomorzoznawstwie i polskich badaniach zachodnich na przełomie XIX i XX w. oraz w II Rzeczypospolitej /62

1.3. Polityka hitlerowska niszczenia nauki polskiej; środowiska myśli zachodniej wobec Ostforschung w okresie II wojny światowej. Miejsce nauki w koncepcjach terytorialnych zachodnich Polskiego Państwa Podziemnego /101

Rozdział II. Polskie i niemieckie pomorzoznawstwo oraz zachodniopomorska historiografia w okresie koceptualizacji badań (1945-1955/56) /126

2.1. Główne linie polityki władz Polski Ludowej wobec nauki historycznej i niemcoznawstwa. Historiografia polska o Niemczech i stosunkach polsko-niemieckich /126

2.2. Polityka naukowa SED. Zaprowadzenie materializmu historycznego w koncepcjach badań a legitymacja historyczna państwa NRD /165

2.3. Koncepcje budowy środowiska historycznego w okresie dominacji pozapomorskich ośrodków badawczych. Między tradycją nacjonalistyczno-geopolityczną a materializmem historycznym /186

2.3.1. Rola środowiska poznańskiego i toruńskiego w tworzeniu koncepcji badawczych /186

2.3.2. Powoływanie pierwszych placówek nauk humanistycznych na Pomorzu Zachodnim i początki kształtowania się zachodniopomorskiego ośrodka historycznego /221

2.3.3. Historiografia zachodniopomorska w okresie dominacji pozapomorskich ośrodków badawczych /246

2.4. Niemieckie pomoroznawstwo w SBZ/NRD /255

2.4.1. Proces denazyfikacji i instrumentalizacji pomoroznawstwa niemieckiego /255

2.4.2. Instytut Historii Uniwersytetu w Gryfii na drodze do socjalistycznej stabilizacji /266

Rozdział III. Powstanie, przemiany i rozwój historiografii i czasopiśmiennictwa między Gryfią, Szczecinem a Słupskiem (1955-1970) /278

3.1. Miejsce Zakładu Historii Pomorza IH PAN w tworzeniu koncepcji i koordynacji badań oraz budowaniu suwerenności polskiego pomoroznawstwa /278

3.2. Miejsce Wojewódzkiego Archiwum Państwowego Polskiego Towarzystwa Historycznego i Pracowni Zakładu Historii Pomorza IH PAN w Szczecinie w rozwoju środowiska historycznego /287

3.3. Wkład Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego w budowę środowiskowego prestiżu generacji twórców dziejopisarstwa zachodniopomorskiego /327

3.4. Instytut Zachodniopomorski i jego miejsce w rozwoju historiografii zachodniopomorskiej /341

3.5. Instytucje ośrodka słupsko-koszalińskiego /350

3.6. Rozwój historiografii zachodniopomorskiej i proces jej unaukowania /358

3.7. Miejsce Instytutu Historycznego Uniwersytetu w Gryfii w przemianach wschodniemieckiego pomoroznawstwa /372

3.7.1. Zwycięstwo środowiska marksistowskich historyków i jego skutki dla funkcjonowania Instytutu Historycznego /372

3.7.2. Przeszłość Pomorza w badaniach uniwersyteckich historyków w Gryfii /395

3.8. Enklawy tradycjonalistycznej historiografii w Gryfii i Strzałowie /405

Rozdział IV. Nawiązanie i rozwój współpracy między pomorzoznawcami Polski Ludowej i Niemieckiej Republiki Demokratycznej /427

4.1. Główne linie rozwoju polsko-wschodnioniemieckiej współpracy na szczeblu ponadregionalnym /427

4.2. Szczecinianie i Gryfianie w dialogu naukowym /442

4.2.1. Uwagi do stosunku Szczecina i Słupczan do Landesgeschichte na Pomorzu Przednim po 1945 r. /442

4.2.2. Współpraca między polskim a wschodnioniemieckim pomorzoznawstwem /450

4.2.3. Ku potrzebie nowych form współpracy /477

Zakończenie /479

Zusammenfassung /484

Bibliografia /489